

Sorteren én sensibiliseren in het sportcentrum

Vlaanderen is al lang een voorbeeldige leerling als het over sorteren van huishoudelijk afval ging. Maar in en om de sportclub kon het nog beter. Daarom sloegen ISB en Fost Plus de handen in elkaar om het sorteren in gemeentelijke sportcentra te promoten. Nu het project al even loopt, is het tijd om enkele gemeenten naar hun ervaringen te vragen.

Tom Van Aken
tomvanaken@gmail.com

Dankzij de bevraging in 2012 over het sorteergedrag in sportcentra kreeg ISB een beeld van de noden en bezorgdheden op vlak van sorteren van afval. Hieruit vloeide, in samenwerking met Fost Plus en met de steun van het Vlaams Gewest, een actie voort. Een aantal verschillende types bestickerde afvalbakken worden in duo (één voor PMD, één voor Restafval) aan een zeer interessante prijs aangeboden aan gemeenten, met bijhorend communicatiemateriaal. Sommige gemeenten hadden voordien al eigen initiatieven genomen, zoals Hooglede. Andere gemeenten, zoals Sint-Martens-Latem en Bonheiden, hebben ingepikt op het aanbod van ISB om het sorteergedrag aan te pakken.

den klimaatgebouwen’,” legt Kristof Devriendt, sportverantwoordelijke van de gemeente Hooglede, uit. “Binnen dat concept hebben we zoveel mogelijk dingen proberen aan te passen, bijvoorbeeld naar zuinigheid en afvalverwerking toe. Alles wat met milieu en duurzaamheid te maken heeft, hebben we binnen de sportgebouwen proberen toe te passen. De grootste accommodatie waar we dat toepasten, was sporthal Ogierlande in Gits met drie sportzalen, één bolletra en twee cafetaria’s. Maar ook de turnzaal van de gemeenteschool en de Atlantahal (gevechtssportzaal, nvdr) werden mee opgenomen in het programma.”

“Ook plaatsten we permanente afvalcontainers in de sportaccommodaties. Het onderhoudspersoneel zag toe op de goede werking. Zij meldden mij hoe het liep. Zo was er een periode dat alles door elkaar gegooid werd. We hebben toen een affichecampagne opgestart in de sporthal om de aandacht te vestigen op correct sorteren. Tegelijk probeerden we ook aan kleinere zaken te werken zoals halfvolle flessen die achterbleven. We vroegen om die naast de vuilnisbak te zetten, zodat we de planten er nog water mee konden geven.”

“Als er geen klachten doorkomen van het onderhoudspersoneel wil

We riepen op om halfvolle flessen naast de vuilnisbak te zetten, zodat we de planten er nog water mee konden geven

Kristof Devriendt, sportverantwoordelijke Hooglede

HOOGLEDE // Totaalaanpak

“Elk jaar zetten we binnen de gemeente een bepaald thema in de kijker en 2010 was het jaar van de sport. Binnen dat thema hebben we een campagne opgebouwd met als titel ‘sportgebouwen wor-

dat zeggen dat zij tevreden zijn. 100% correct sorteren lukt natuurlijk nooit, maar het onderhoudspersoneel zorgt ervoor dat een occasioneel fout gegooide plastic fles toch in de PMD-zak terecht komt. Na een iets moeilijker periode in het begin, moet ik zeggen dat ik de afgelopen twee jaar nog amper klachten heb gekregen van de poetsvrouwen.”

“Het afgelopen jaar hebben we een drinkwaterfontein geïnstalleerd en daarrond een kleine campagne gevoerd. De boodschap was: ‘Laat je plastic fles thuis en vul je meegebrachte fles in de sporthal aan de waterfontein’. Deze actie om afval te verminderen was meteen een groot succes.”

“In Hoogdele sorteerden we al vóór de lancering van het ISB-project. De aankoop van de afvalcontainers

is gebeurd via Mirom (Milieuzorg Roeselare en Menen, dit is een samenwerkingsverband tussen de intercommunale van Roeselare en van Menen. De 15 aangesloten gemeenten hebben een gelijklopend afvalbeleid, nvdr). Elke organisator uit onze regio kan door onze gezamenlijke aankoop gratis vuilnisbakken ontlenen voor evenementen. Ook krijgen verenigingen die iets willen organiseren de kans om gratis herbruikbare bekers te ontlenen. We hebben er ongeveer 1.200 ter beschikking. Voorlopig maken de verenigingen hier nog beperkt gebruik van. Het is vooral de gemeente zelf die bij haar organisaties gebruik maakt van de afvalcontainers en herbruikbare bekers. Bij grote evenementen, zoals bijvoorbeeld wielerkampioenschappen, wordt er met de milieudienst

Ook (meer) sorteren?

Wil je ook graag sorteren in je sportcentrum of wil je het sorteergedrag verbeteren, dan kan je nog steeds terecht in de ISB-webshop voor bestelling van aangepaste materialen (vuilnisbakken, maar ook enkel voor sorteer-instructies of bestickering).

ISB startte in 2014 ook een project op met Ecolife over duurzaam sporten. Dit project zal veel ruimer gaan dan het sorteren in sportcentra, maar zal een volledige duurzame aanpak van het lokaal sportbeleid omvatten. Je hoort hier binnenkort meer over.

overlegd hoe de afvalverwerking het beste aangepakt wordt. Zo zijn we op dit moment bezig met het Belgisch Kampioenschap tijdrijden op de weg van 1 mei 2014.”

“Af en toe communiceren we heel gericht. Er is een periode geweest dat er na het weekend enorm veel afval achterbleef in de sporthal. Als ik al het achtergebleven afval van de zes kleedkamers bij elkaar veegde was dat een behoorlijk grote hoop. Daarvan hebben we een foto genomen en die op de deur van de kleedkamers gehangen. Op die manier probeerden we de gebruikers te sensibiliseren. Op zich een heel eenvoudige campagne, maar wel eentje die werkte. Toen bleek dat de aanpak succes had, hebben we affiches gehangen met de tekst ‘Bedankt om de kleedkamers proper achter te laten’. Het zijn kleine acties die wel een mooi resultaat opleveren.”

Iedereen sorteert thuis. Waarom zou je de gebruikers van je sportinfrastructuur niet hetzelfde bieden?

Johan Van Dijke, sportfunctionaris Bonheiden

“We hebben als kleine gemeente niet echt een zaalwachter. Enkel een zaalverantwoordelijke die ’s ochtends de zaal opent en ze ’s avonds weer sluit. Dat wil zeggen

dat de clubs de verantwoordelijkheid dragen om de zaal voor zichzelf én de anderen netjes te houden. Dat is een sterk argument. Op het eerste zicht is het een nadeel om niemand te hebben die permanent een oogje in het zeil houdt, maar tegelijk is het een voordeel omdat je de gebruikers zo makkelijker zelf sensibiliseert. Ook op de sportraad komt het thema soms aan bod. Als er binnen het vragenkwartier vragen of opmerkingen rond de netheid van de accommodatie ter sprake komen, dan stuur ik daarover een mail rond naar alle clubs die gebruik maken van die accommodatie. In de subsidiereglementen is het bij ons niet opgenomen.”

SINT-MARTENS-LATEM // Ook nuttig voor kleinere gemeente

“Voordat we de bestelling bij ISB plaatsten, werkten we met één soort vuilbak die de zaalwachters achteraf sorteerden. We hebben de selectieve afvalcontainers nu geplaatst in en om onze sporthal, die bestaat uit drie zaaldelen en een judohal. We zijn een relatief kleine gemeente (de Oost-Vlaamse gemeente telt ongeveer 8.300 inwoners, nvdr),” stelt Janiek Colpaert, de sportfunctionaris van Sint-Martens-Latem.

“Op aanraden van onder andere van de milieubambtenaar hebben we de vuilnisbakken voor PMD en restafval dicht bij elkaar geplaatst, in eilandvorm. Af en toe zien we nog wel eens dat er iets in de verkeerde zak terecht komt, maar het is zeker al een grote vooruitgang. We verbruiken nu meer vuilniszakken maar alles is veel beter gesorteerd. Van de gebruikers kregen we in ieder geval de feedback dat het een echte verbetering was.”

“Na de installatie van de vuilnisbakken hebben we erover gecommuniceerd met foto’s op onze Facebookpagina. Ten tijde van de aankoop zat het beheer van de sporthal in een vzw. De helft van de gebruikers waren leden van de sportraad en op die manier is het ook daar ter sprake gekomen. Voordien was er

Succesvol sorteren in sportcentra!

- Maak afvaleilandjes: PMD-containers of -bakken moeten altijd en overall samen met containers of vuilnisbakken voor restafval opgesteld worden
- De PMD-container of -afvalbak is idealiter blauw
- Zorg voor een duidelijke identificatie van de afvalbakken
- Plaats deze afvaleilanden (PMD + restafval) in consumptiezones
- Communiceer de sorteerregels en sensibiliseer iedere werknemer om deel te nemen
- Doe kwaliteitscontroles: respecteert iedereen de sorteerregels, typische sorteerfouten?
- Samen > Goed sorteren > Beter recycleren

Cijfers uit de bevraging van over afvalsortering (2012)

- 78 % van de gemeenten sorteert al **PMD**. Slechts 21% slaagt erin om op elke site al te sorteren. Slechts 22% geeft aan dat er op geen enkele site PMD verzameld wordt.
- In 79% van de indoorsportcentra wordt ook gesorteerd in de **cafeteria**. 21% van de uitbaters doet dit niet. Slechts 15% heeft het sorteren ook opgenomen in hun concessie-overeenkomst met de cafeteria-uitbater.
- Het is duidelijk dat voor sportcentra de (twee)wekelijkse huis-aan-huisophaling met 58% de belangrijkste manier van **ophaling** is. Toch ook niet te onderschatten is de ophaling door de gemeentelijke dienst, los van de huis-aan-huisophaling, met 27%.
- In 42% van de gemeenten die PMD sorteren, gebeurt een **nasortering** van de vuilnisbakken door de zaalwachter. De andere 58% voorziet dus geen nasortering meer. Gezien er maar weinig weigeringen zijn, mag men er dus van uitgaan dat de sporter stilaan wel wil sorteren als het juiste materiaal wordt aangeboden.
- Intussen zijn maar liefst 49 gemeenten in de voorbije twee jaar onder impuls van ISB gestart met sorteren in hun infrastructuur of hebben hun sorteerbeleid verder uitgewerkt door meer aangepast materiaal te installeren. Vooral het sorteren rond de openluchtinfrastructuur is nog een grote uitdaging voor de komende jaren.

Wie is Fost Plus?

De vzw Fost Plus is het erkend privéorganisme dat, voor de bedrijven die bij haar zijn aangesloten, instaat voor de terugname- en informatieplicht met betrekking tot huishoudelijk verpakkingsafval. Fost Plus neemt hiertoe alle nodige maatregelen om de selectieve inzameling, sortering en recyclage te promoten, te coördineren en te financieren, om zo de door de overheid opgelegde percentages van recyclage (80%) en nuttige toepassing (90%) te bereiken. In 2012 werd 88% recyclage en 91% nuttige toepassing gehaald. Meer info via www.fostplus.be.

'Hier sorteren we, net als thuis'

Onder dit motto startte Fost Plus de afgelopen jaren een reeks proefprojecten op die consumenten de mogelijkheid bieden om ook buitenshuis te sorteren: op school, op het werk, op kamp, op het strand, tijdens evenementen én in sportcentra. Deze projecten zitten nu in een stroomversnelling. Want sorteren wordt steeds meer de norm, altijd en overal. In het domein van de sport werd de sortering van PMD met de steun van Fost Plus in alle Blossocentra ingevoerd. Sinds 2013 loopt er een specifiek project tussen Fost Plus en ISB om via duidelijke communicatie en logistieke ondersteuning beter te sorteren in sportcentra. Meer info via www.isbvzw.be.

Fostplus

niet echt een beleid rond, dus de actie van ISB kwam op een goed moment. We hebben nog een voetbalveld beheerd door TMVW. Ik zou de vuilnisbakken daar ook wel willen plaatsen. Maar administratief ligt dat moeilijker omdat TMVW ze moet bestellen.”

BONHEIDEN // Positief voor het algemeen beeld van het sportcentrum

De laatste gemeente die we aan het woord laten is Bonheiden. Ook lokaal sportfunctionaris Johan Van Dijke is positief over de aanpassingen. “We zijn op het aanbod ingegaan en hebben de vuilnisbakken aangekocht voor Berentode, een klein sportcentrum met sporthal en buiteninfrastructuur. In totaal hebben we voor ongeveer € 2.500 aan materiaal aangekocht.”

Van Dijke legt uit waarom de stap naar sorteren logisch was in het sportcentrum. “Je sorteert thuis, maar dan kom je op het werk en je kan niet hetzelfde aanbieden aan de

gebruiker van de sportinfrastructuur. We hadden vroeger wel al twee gescheiden recipiënten waarin sporters hun lege plastic fles kwijt konden, maar nu hebben we de afvalsortering doorgetrokken naar alle punten waar mensen hun afval kwijt kunnen. Er zijn nu overal duo's van vuilnisbakken aanwezig: één voor PMD en één voor Restafval, en momenteel loopt dat goed. Het onderhoudspersoneel volgt dat verder goed op, zowel binnen als buiten. Ik heb niet meteen zicht op cijfermatige resultaten, maar op een aantal plaatsen is het sowieso flink verbeterd. Bijvoorbeeld op onze sintelpiste die veel lopers aantrekt, daar durfden kleine vuilnisbakken al snel uitpuilen. Nu loopt dat een stuk beter.”

“Via de plaatselijke nieuwsbrief, website en Facebook hebben we gecommuniceerd over de nieuwe situatie. Ook de milieudienst hebben we ervan op de hoogte gebracht, al bleef de samenwerking verder beperkt. Er kwam van daaruit geen

verdere ondersteuning en de middelen voor aankoop kwamen volledig van de vzw sport. De mensen van Fost Plus zijn in het begin komen kijken wat we er al rond deden en zij waren aangenaam verrast.”

“Het aanbod via ISB was budget- en gebruiksvriendelijk, ook voorzien van enkele communicatiemiddelen. We zijn er dan ook snel op ingegaan.”

“Ook voor het uitzicht van het sportdomein heeft het een positieve invloed. Vanop straat vallen de zwarte en blauwe bakken alleszins op. Verder is het uiteraard belangrijk dat de vuilnisbakken aanwezig zijn op cruciale punten waar gebruikers passeren.” //

Meer lezen over dit onderwerp?
Zoek in de ISB-Kennisbank met de trefwoorden
MILIEU